

3^ο Γενικό Λύκειο Ηρακλείου

«Μια εφηβική ματιά στο έργο του Στέλιου Βισκαδουράκη»

Λογοτεχνικές και καλλιτεχνικές συνθέσεις μαθητών εμπνευσμένες από τα διηγήματά του

Σχολικό έτος: 2017-18

*Με έμπνευση το διήγημα
“Ένα ασπρόμαυρο ακορντεόν”*

δημιουργίες μαθητών

Βουτιά στο χρώμα

Γλυκιά μελωδία από ακορντεόν μέλωσε τον αέρα
ένα κορίτσι με μάτια μεγάλα, θλιμμένα
βάδιζε έξω στο χιόνι
με το ακορντεόν που έπαιζε περνούσε την ώρα μόνη
έβλεπε όλα τα πράγματα με το ίδιο χρώμα
τις κρύες μέρες του θλιβερού χειμώνα.

Φόραγε το καλό της το παλτό-δεν είχε άλλο
και σε κάθε του τσέπη είχε άλλο μυρωδικό.
Καθώς έλαμψε το δέντρο
βούτηξε στο χρώμα και οραματίστηκε το μέλλον.
Και χαμογέλασε.

Μηνάς Παπαφραγκάκης, Β6

Κόσμος ασπρόμαυρος

Δεν μπορούσα να το δω
αυτό που όλοι έχουν δεδομένο
το μπλε, το κόκκινο, το βιολετί
για μένα δεν υπήρχαν.
Και σε ένα ασπρόμαυρο κόσμο ζούσα,
που μου άφηνε μελανά ίχνη στην ψυχή.

Μα κάτι άλλαξε
όλη μου η ζωή διαφέρει πια
ένα, δύο, τρία, δάκρυα πολλά
άρχισαν να κυλούν στο μάγουλό μου
δεν ήταν όμως λύπης
μήτε θυμού.
Ήταν δάκρυα ανάτασης, χαράς
γιατί τον ασπρόμαυρο κόσμο πια δεν θα ξαναδώ.

Καλλέργη Άρτεμις, Α2

Από το ημερολόγιο της Μυρτώς

“Αγαπητό ημερολόγιο,

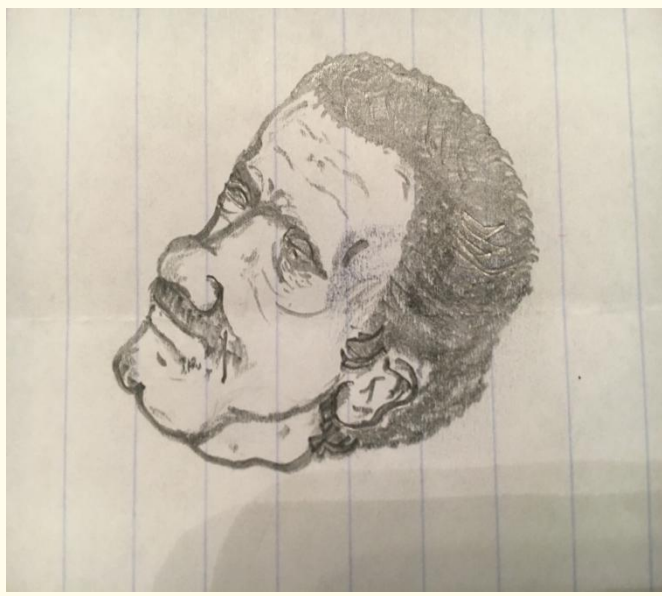
Η σημερινή μέρα θα μπορούσα να πω πως είναι ξεχωριστή. Νομίζω πως επιτέλους κατάλαβα πως η αδυναμία μου να μη βλέπω τα χρώματα, δεν είναι κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα. Μάλιστα, πιστεύω πως κατάφερα να συνδέσω κάποια χρώματα με την όσφρηση.

Έπειτα από τη γνωριμία μου με τον κωρ-Ανδρέα, έναν συμπαθέστατο ηλικιωμένο αγιογράφο, μπόρεσα επιτέλους να εκτιμήσω το χριστουγεννιάτικο δέντρο της πλατείας συνδέοντας τα χρώματά του με τη μυρωδιά και την αίσθηση κάποιων βοτάνων. Έτσι, σταμάτησε να είναι ένα ασπρόμαυρο πράγμα, που μου θύμιζε την ιδιαιτερότητά μου, και επιτέλους “είδα” τα χρώματα... Η αλήθεια είναι ότι δεν έχω ακόμα συνειδητοποιήσει τι έγινε, ξέρω όμως ότι η μέρα αυτή θα καθορίζει πια τη ζωή μου.

Αύριο θα ευχαριστήσω τον κωρ-Ανδρέα για το καλό που μου ‘κανε. Στ’ αλήθεια, του χρωστάω πολλά.

Ανυπομονώ να δω την αντίδρασή του!”

Ηλιάκης Παύλος, Α2

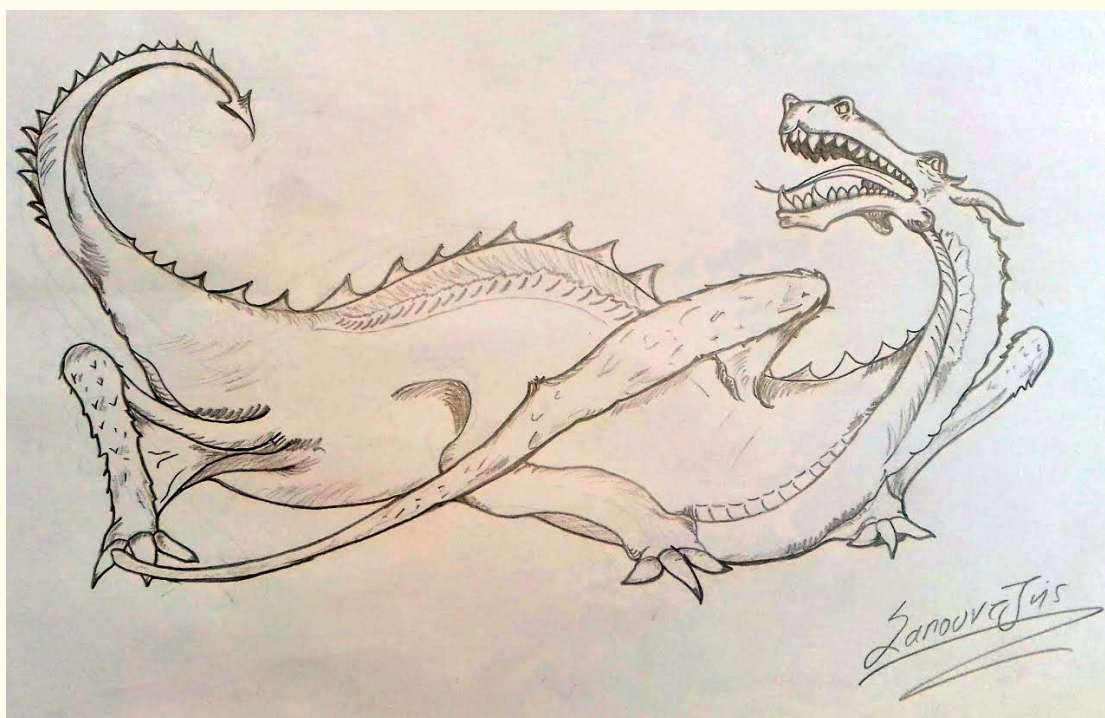
Ο ευρηματικός
αγιογράφος, Σαπουντζής
Στέλιος, Β6

Γνώμες-εντυπώσεις

«Ο δράκος συμβολίζει τις κακουχίες και τις δυσκολίες της ζωής, αντίθετα, ο περήφανος Αι-Γιώργης παίρνει υπόσταση ηρωική. Παραπέμπει στην πτυχή εκείνη του εαυτού μας που υπερβαίνει τα εμπόδια της ζωής και νικά τη θλίψη και την υποταγή.

Η διαφορετικότητα σ' αυτές τις ηλικίες και γενικότερα σε όλο το φάσμα της ζωής εκλαμβάνεται σαν κατάρρα ή δυσκολία. Η Μυρτώ, στο τέλος του αποσπάσματος, νικά τον δράκο η ίδια, με τις δικές της δυνάμεις, και, για μια έστω βραδιά, για λίγο, παίρνει υπόσταση αγίου, αυτή, ένα δεκάχρονο κορίτσι».

Σικαλιάς Παναγιώτης, Β6

Ο δράκος της Μυρτώ, Σαπουντζής Στέλιος, Β6

Πρωινή ηλιαχτίδα

Ένα κορίτσι σ' ένα κόσμο γκρι
θέλει από κάπου να πιαστεί
ψάχνει για μια ηλιαχτίδα
να νιώσει ελπίδα
να νιώσει στοργή.

Τρέχει μα πουθενά κανείς
όλα είναι άδεια
κι ούτε μια φωνή
για να της πει
μια κουβέντα απ' την ψυχή.

Μα ένα πρωί νιώθει μια πνοή
γυρνά και τι να δει
μια ηλιαχτίδα αληθινή
αυτό που αναζητούσε εκείνη τη στιγμή
να τη βγάλει απ' αυτή τη γκριζα τη ζωή.

Ζερβού Αναστασία Φιλία

Μπορείς

Δυσκολίες η ζωή δεν θα σου φέρει λίγες
πόνους, αρρώστιες, συμφορές θα βρεις....
Κι εσύ που νομίζεις πως μονάχα τ' όνειρο θα ζήσεις
παράξω αυτό να μην το πεις, γιατί θαρρώ τρελός θα φανείς.

Μάτια ανοιχτά, χαμόγελα πολλά, αγάπη μεγάλη
και το πρόβλημα θα μικράνει
αισιόδοξο βήμα, προχώρα μπροστά, ποιος είσαι εσύ που η ζωή παρατά;

Σπάσε το γόρδιο δεσμό, Μέγας Αλέξανδρος γίνε,
τη δυσκολία να δαμάσεις,
το δεσμό να ξεπεράσεις
Απ' το πρόβλημα απαλλάξου, κι όλα θα φτιάξουν.

Χέρια ψηλά, τα φτερά σου να ανοίξουν
μπορείς να πετάξεις
τις ευκαιρίες να αρπάζεις
δώρο η ζωή και θα το καταλάβεις
αφού κάποιος προλάβει και πρώτος πετάξει.

Αργά ποτέ δεν είναι....
Εσύ γιατί να νικηθείς;
Σάμπως τη δύναμη δεν έχεις, τον γολγοθά να ανεβείς;
Κι αυτό θα πεις στον καθρέφτη όταν τη δυσκολία σου δεις
Έχω τη δύναμη, σώματος και ψυχής

Και οι άλλοι;

Γι' αυτούς που σε χλευάζουν θα μιλείς
στη δική σου ζωή μην τους αφήνεις να εισβάλλουν
γιατί κι εκείνοι σίγουρα πρόβλημα θα 'χουν.

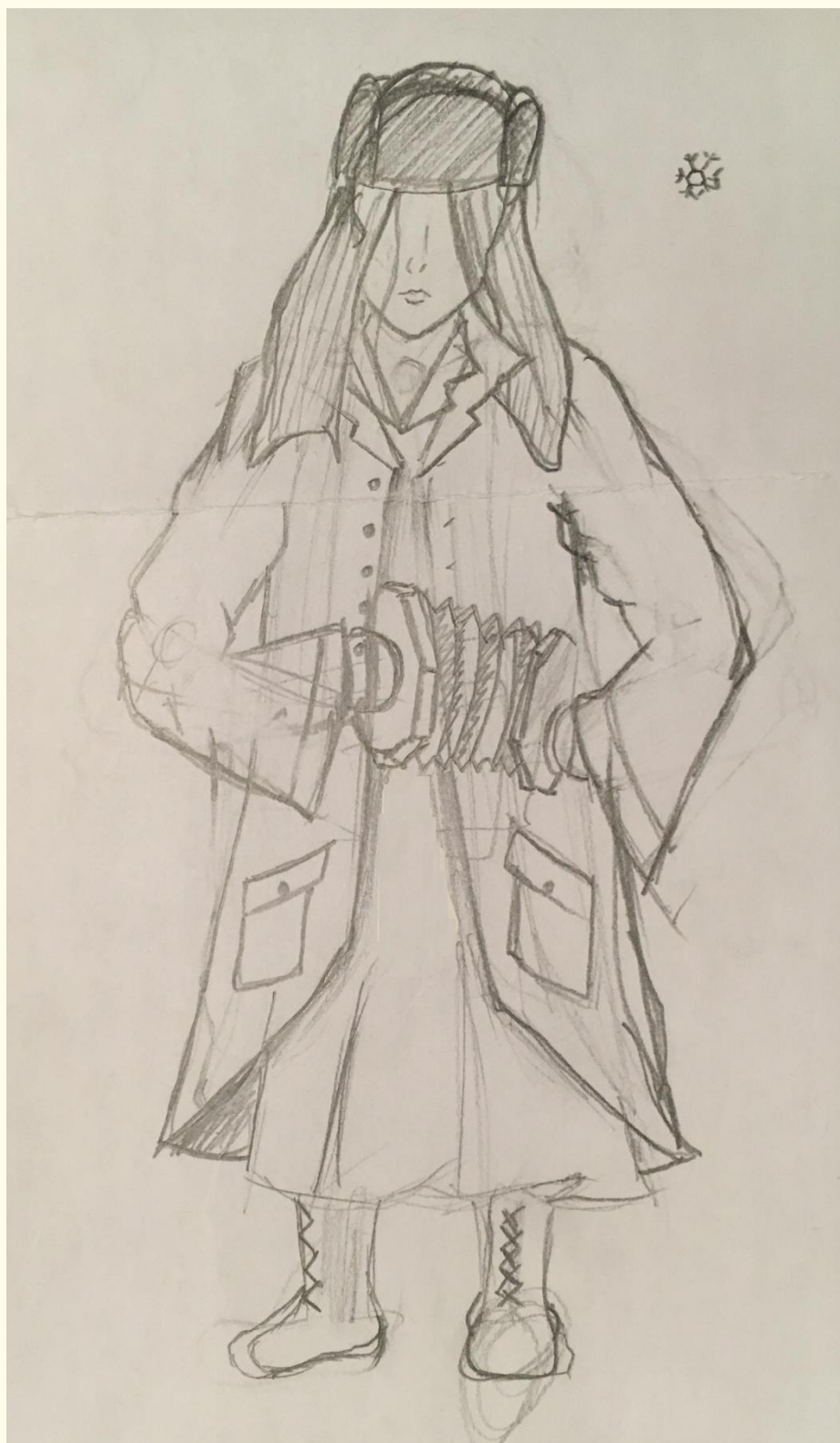
Και αν προχωρήσεις πίσω μη γυρίσεις.

Πάλι τους ίδιους θα δεις
Υψώσου σαν βράχος και δώσε φως στην ζωή σου τα νέφη
Είσαι σπουδαίος, είσαι γενναίος, πίστεψέ το, μπορείς.

Μαριέλα Ταμιωλάκη, Β6

Χρωματιστά
Χριστούγεννα,
Ευστρατίου Μαίρη, Α2

Το κορίτσι με το ακορντεόν, Κωνσταντίνος Δρακάτος, Α2

Γκρίζα μελωδία, Κωνσταντίνος Δρακάτος, Α2

*Με έμπνευση το διήγημα
“Μέλι από τη Σμύρνη, λάδι από την
Κνωσό”*

Εξοικείωση

Αποξένωση,

αποξένωση ένωθα σε τούτο το χώμα

άγνωστο, τραχύ κάτω απ' τα πόδια μου

όχι της Σμύρνης

της Σμύρνης που δεν αγγίζει πια το δέρμα μου

που μόνη άγκυρα να με κρατά κοντά της

ένα βαζάκι μέλι μες στην τσέπη μου.

Μα η Κρήτη επιμένει

μου ψιθυρίζει γλυκά και χαμογελά

με συνεπαίρνει, με μαγεύει

μ' αυτό το άγιο λάδι της

ενώνει την καρδιά μου με το χώμα της.

Η μυρωδιά της λάσπης πια γνωστή και οικεία

οι φωνές των βοσκών και το παράπονο των ζώων τώρα ευχάριστα στο αυτί μου

και η βαριά εκείνη προφορά των Κρητικών

φιλική και γνώριμη

μια ζέστη αγκαλιάζει το σώμα μου

με μια αγκαλιά που μου φωνάζει “σπίτι”.

Τώρα πια ξέρω

δεν είναι άγνωστο αυτό το ελληνικό νησί

δεν είναι ξένο το αίσθημα του βρεγμένου χώματος ανάμεσα στα δάχτυλά μου
δεν αναζητώ πια την πατρίδα όταν ο ήλιος και το φεγγάρι με κοιτούν από ψηλά
δεν εύχομαι πια να φύγω απ' αυτό το βοσκοτόπι.
Το αγαπώ και είναι πια δικό μου.

Καλλέργη Άρτεμις, Α2

Τα σχέδια φιλοτέχνησε η Λουλούδη Μαρία, Β4

“Κρητικός, μα από τη Σμύρνη!”

Τ’ άλλο πρωινό ο ήλιος μου ‘μοιαζε απόλαυση
πατούσα στο χώμα, τη δικιά μου γη
και κάθε βήμα μια αγκαλιά
ήταν όνειρο κι ειρήνη κι ένα θαύμα.

Αυτή η πατρίδα που γεννιόταν απ’ το μέλι
σαν μυρωδιά, σαν γεύση με ταξίδευε
κι όπως ατένιζα το πέλαγος πέρα απ’ το βουνό
η ελευθερία μου φτερούγιζε σαν γλάρος.

Βαρύ παράπονο αυτή η προσφυγιά μου
κι αν έφαχνα, δεν έβρισκα γλυκιά παρηγοριά
μια χούφτα χώμα κρατώ και τη φιλάω
“η Κρήτη ο Σαμαρείτης μου, η Σμύρνη η μαμά μου”.

Κι αυτή η ελιά μου μοιάζει ευλογημένη
στην καρδιά μου το λάδι κυλά χρυσάφι
όχι ξένος, όχι άλλος· βαφτίστηκα!
Κι αέρα κρητικό μυρίζει η πνοή μου.

Ζωάκη Μαρία Ιωάννα. Α2

Τα σχέδια φιλοτέχνησε η Λουλούδη Μαρία, Β4

Σαν μαγικό....

Σαν κάτι μαγικό
αυτή εδώ η ιστορία
παρυσύρθηκα σαν να 'μουν εκεί
σαν να 'βλεπα εκείνο το βαζάκι εκεί ψηλά
δίπλα στους δύο άνδρες.

Ένα κενό ένιωθε ο άνδρας
τον ανάγκασαν, δεν το 'θελε
τον έδιωξαν από τον τόπο του
Μα οι Έλληνες, δεν τον αγάπησαν,
τον έκαναν να νιώθει όλο και πιο ξένος.

Η μόνη του γιατρεία
ένα βαζάκι μέλι
θύμιση της πατρίδας του,
της Σμύρνης,
εκεί ανήκε η καρδιά του.

Είχε ξεχάσει τα πάντα
τους ανθρώπους του
τη δουλειά του
Όλα ήταν διαφορετικά εδώ
Μα όταν συνάντησε τον ντόπιο άνδρα
ανέσυρε τα παλιά
Δούλεψε, όπως δούλευε στον τόπο του

Μια δουλειά που αγαπούσε στ' αλήθεια.

Αυτός ο Κρητικός

σαν να 'ταν διαφορετικός του φάνηκε

τον έκανε να νιώσει όμορφα

χαμογέλασε για πρώτη φορά

Κρήτη και Σμύρνη έγιναν ένα

ένιωθε πλέον σπίτι του.

Εκεί που ανήκε και το σώμα του,

αλλά και η ψυχή του.

Ζερβού Αναστασία Φιλία, Α2

Τα σχέδια φιλοτέχνησε η Λουλούδη Μαρία, Β4

Το βλέμμα

Νοστάλησε το βλέμμα

Και ίσιωσε τη ματιά βυθισμένο στις κρύες σταγόνες

Αγγίζοντας τη λάμψη

Η σωτηρία λουσμένη στο κύμα

Στο κύμα μιας θλίψης

Στο κύμα απεγνωσμένου ψιθύρου

Χαμένος μες στην άνοιξη κι ας ήτανε Χειμώνας.

Μπέη Έμμα, Β2

Σε ευχαριστώ, Ελπίδα

Ο άνδρας κατέβηκε από το αυτοκίνητο κλείνοντας ορμητικά την πόρτα πίσω του και με γρήγορο βήμα άρχισε να βαδίζει στο στρωμένο με χαλίκια μονοπάτι. Ήταν μια μουντή μέρα, με γκριζωπά σύννεφα να κρύβουν το φως του ήλιου και ένα ψυχρό βοριαδάκι να προκαλεί ρίγος στον ταξιδιώτη. Ο άντρας κοντός, μελαχρινός με μαύρα σαν την πίσσα μαλλιά έφτασε με γρήγορους διασεισμούς σε μια ψηλή σκαλιστή καγκελόπορτα με λευκές λεπτομέρειες. Εκεί κοντοστάθηκε. Το βλέμμα του φαινόταν ανήσυχο. Κοίταξε πίσω το δρόμο που μόλις ανέβηκε, μετά πάλι την πόρτα. Πήρε μια βαθιά ανάσα και την έσπρωξε ανοίγοντάς την. Βύθισε το πέλμα του στο χαλίκι και συνέχισε με τον ίδιο ρυθμό να προχωρεί.

Αριστερά και δεξιά του ορθώνονταν σειρές με ολόλευκους τάφους. Τα τζάμια των εικονοστασιών έτρεμαν με κάθε βοή του ανέμου δημιουργώντας ένα ανατριχιαστικό κροτάλισμα. Τα φυτίλια στο λάδι τρεμπαιζαν προβάλλοντας σκιές στις φωτογραφίες μέσα στα εικονοστάσια. Ο άντρας έριξε ένα ερευνητικό βλέμμα γύρω του και εντοπίζοντας το μικρό λευκό εκκλησάκι με τον γαλάζιο τρούλο κατευθύνθηκε προς τα εκεί. Περνώντας το κατώφλι τον περιέλουσε ένα αίσθημα γαλήνης και ζεστασιάς. Προχώρησε προς το μανουάλι και άναψε δυο κεριά. Το ένα το έχωσε στην άμμο κλείνοντας τα μάτια του, ενώ το άλλο το κράτησε μαζί του και βγήκε έξω, κοντοστάθηκε μέχρι που θυμήθηκε *“τρίτος διάδρομος τελευταίος τάφος στα δεξιά”*. Προχώρησε.

Εκεί, κάτω από ένα κυπαρίσσι βρήκε την πλάκα με τη φωτογραφία της αγαπημένης του Ελπίδας με εκείνο το αγέρωχο και περήφανο, τόσο οικείο για τον άνδρα βλέμμα. Ο ταξιδιώτης έσφιξε δυνατά τα δόντια του μα και πάλι βούρκωσε και η εικόνα της ηλικιωμένης γυναίκας θόλωσε μπροστά του. *“Γεια σου θείτσα”*, είπε, *“γιατί μας έφυγες τώρα; Γιατί τόσο νωρίς; Γιατί τώρα, πριν προλάβω να έρθω; Πριν προλάβω να σου πω όχι ένα, μα χίλια ευχαριστώ για όσα είχες κάνει για μένα και την οικογένεια μου. Να σ’ ευχαριστήσω για την μεγαλοψυχία σου και την στοργή σου. Θυμάμαι την μητέρα μου να μου εξιστορεί τον ερχομό μας εδώ”*. Ο άνδρας συνέχισε να μονολογεί νιώθοντας πως τώρα το πρόσωπο της αγαπητής Ελπίδας είχε ζωντανέψει μπροστά του και τον άκουγε με προσοχή.

“Κόλαση. Τα κτήρια συντρίμια ολόγυρα στο μαρτυρικό Χαλέπι, πυκνή σκόνη γέμιζε τους έρημους δρόμους. Οδυρμοί και κρότοι έσπαγαν κάθε λίγο τη σιωπή. Ο πατέρας μου στεκόταν στην πόρτα του μισογκρεμισμένου σπιτιού μας κοιτώντας το χώρο γύρω του. Μετά από λίγο γύρισε στη μητέρα μου, που με κρατούσε σφιχτά φασκισμένο στην αγκαλιά της με τα μάτια του να γυαλίζουν “Πάμε...” είπε με τη φωνή του να τρέμει στη μέση της λέξης. Κινήσαμε προς έναν ανοιχτό χώρο, όπου είχαν ήδη συγκεντρωθεί ίσα με πενήντα άτομα. Άνδρες, γυναίκες, παιδιά, γονείς χωρίς παιδιά, παιδιά χωρίς γονείς, νέοι, γέροι. Ύστερα από λίγη ώρα μια ομάδα ανδρών μας οδήγησε σε φορτηγά και ξεκινήσαμε το μακρύ ταξίδι προς τη Σμύρνη. Το πρώτο πέραςμα ήταν στο Μπαμπ Ελ Χάουα. Εκεί αναγκαστήκαμε να πληρώσουμε κάποια χρήματα για να περάσουμε στην

επόμενη πόλη. Συνεχίσαμε το ατελείωτο ταξίδι, διασχίζοντας ολόκληρη την Τουρκία, άλλοτε με τα πόδια και άλλοτε με κάποιο όχημα, αναγκαζόμενοι να πληρώσουμε σε κάθε στάση μας και πάντα με το φόβο για τη ζωή μας. Μήνες αργότερα, κάποιο βράδυ, φτάσαμε επιτέλους στην πόλη της Σμύρνης και παραμείναμε κρυμμένοι ώσπου οι διακινητές μας μάς ειδοποίησαν ότι είναι έτοιμοι να μας μεταφέρουν. Μετά από λίγη ώρα βρεθήκαμε σε ένα ερημικό λιμάνι και κατόπιν μας οδήγησαν στις βάρκες. Πέντε μικρά σκάφη μονάχα ήταν δεμένα στην προβλήτα. Κανείς όμως δεν διαμαρτυρήθηκε. Μπήκαμε όλοι σε μια σειρά για να παραδώσουμε το πικρό αντίτιμο της γλυκιάς μας λύτρωσης στους "σωτήρες" μας. Πίσω από μας ήταν μια γυναίκα σκυφτή, ντυμένη φτωχικά, με ένα κορίτσι κρυμμένο μες' τη φούστα της και παρακαλούσε έναν από τους άνδρες να την αφήσει να περάσει. Τον είχε αρπάξει από την μπλούζα και φώναζε με απελπισία. Δεν είχε να πληρώσει. Εκείνος την παραμέρισε βίαια και απομακρύνθηκε. Η γυναίκα ύστερα κοίταξε τη μάνα μου επίμονα στα μάτια, τον κοίταξε για λίγο και εκείνη, μα μετά έστρεψε το βλέμμα της αλλού. Τι να 'κανε; Η σειρά προχώρησε και εμείς βρεθήκαμε σε ένα από τα σκάφη, στριμωγμένοι με άλλα τριάντα άτομα σε μια γωνιά δίπλα στην πρόμνη. Τώρα σωθήκαμε, πάμε στην γη των ευκαιριών, θα ξαναφτιάξουμε τη ζωή μας ,μακριά από τον πόλεμο, μακριά από τη δυστυχία, μακριά από το θάνατο! Πάμε στην Ευρώπη, σκεφτόταν τότε η μητέρα μου.

Η στεριά μάκραινε πίσω μας και η θάλασσα ανοιγόταν απέραντη μπροστά. Στο σκάφος επικρατούσε απόλυτη σιωπή, η οποία μόνο καμιά φορά διαταρασσόταν από το κλάμα κάποιου μωρού ,μα η μάνα του αμέσως έβγαζε το βυζί της, το βύζαινε και εκείνο μονομιιάς σώπαινε. Και η σιωπή επανερχόταν και το κρύο μούδιαζε τα πρόσωπά μας και πάγωνε τα άκρα μας. Έτσι πέρασε η νύχτα, κι ενώ ξημέρωνε το επόμενο πρωινό διακρίναμε στην άκρη του ορίζοντα ένα κομμάτι στεριάς. Αμέσως όλοι έτρεξαν στην πλώρη του σκάφους με τη δάδα της ελπίδας στην καρδιά τους να αναζωπυρώνεται. Το γλυκό φως του ήλιου που άρχισε να προβάλλει στα δεξιά έλαμπε στα μάτια μας και χαίδευσε τα θαλασσοδαρμένα κορμιά μας. Όλοι έστεκαν όρθιοι κοιτώντας ίσια μπροστά ενώ η μέρα ξεκινούσε.

Αρχίσαμε να κουνάμε τα χέρια μας στον αέρα. Φτάνοντας πιο κοντά, όμως, είδαμε μερικά μέλη του λιμενικού τα οποία είχαν βγει στην αμμουδιά να μας κάνουν νόημα να επιστρέψουμε πίσω. Αρχίζαμε να φωνάζουμε και να κουνάμε πιο έντονα τα χέρια μας. Ξάφνου συνειδητοποιήσαμε ότι το φουσκωτό χαλάρωνε και ξεφούσκωνε. Αρχίσαμε πανικόβλητοι να βουτάμε στο νερό. Τριάντα άμοιρα κορμιά βρέθηκαν στη θάλασσα να χτυπούν άτσαλα τα χέρια τους στην προσπάθειά τους να επιπλεύσουν και να φτάσουν στη στεριά. Πιάνονταν ο ένας από τον άλλο και αλληλοβυθίζονταν χωρίς να έχουν συναίσθηση μέσα στον πανικό τους του τι ακριβώς κάνουν. Η μάνα μου κρατώντας με ψηλά και σφικτά με το ένα χέρι πάσχιζε να κολυπήσει με το άλλο προς την ακτή. Ο πατέρας μου βρισκόταν λίγο πιο πίσω και προσπαθούσε να την ακολουθήσει. Ξάφνου ένα χέρι τον βύθισε με δύναμη μέσα στο νερό. Κατάφερε να ξαναβγεί στην επιφάνεια , αλλά μια γυναίκα πίεσε την πλάτη του βυθίζοντάς τον για άλλη μια φορά. Η μάνα μου γύρισε πίσω να τον ψάξει. Δεν τον βρήκε. Συνέχισε να κολυμπά ώσπου έφτασε στην ακτή. Πεσμένη στην άμμο πήρε μερικές βαθιές ανάσες και ύστερα σηκώθηκε και άρχισε να ψάχνει για τον πατέρα μου στη θάλασσα. Ξεκίνησε να φωνάζει το όνομά του. Καμία

απάντηση. Φώναζε. Φώναζε. Μέχρι που έμεινα μόνη στην ακτή. Δεν τον βρήκε. Δεν τον βρήκε ποτέ...

Ξαφνικά, ένας άντρας την άρπαξε απ' το μπράτσο και άρχισε να τη σέρνει. Εκείνη προσπαθούσε να τραβηχτεί ενώ ταυτόχρονα τού ούρλιαζε, μα εκείνος την έσφιγγε όλο και πιο δυνατά. Την μετέφερε σε ένα χώρο κρατήσεως, όπου παρέμεινε για δύο μέρες, για να ελέγξουν τα στοιχεία της. Ύστερα την άφησαν ελεύθερη. Κουρασμένη, απογοητευμένη, μόνη και χαμένη, χωρίς λεφτά, χωρίς κουράγιο, κρατώντας με πάντα σφιχτά στην αγκαλιά της, τράβηξε να βρει που είχαν εγκατασταθεί οι υπόλοιποι συμπατριώτες της. Τελικά τους βρήκε μαζεμένους σε ένα μικρό καταυλισμό στην παραλία και παρέμεινε μαζί τους. Τις πρώτες μέρες οι περαστικοί μας κοιτούσαν περιεργοί και καμιά φορά μας λυπόντουσαν, ενώ άλλοτε φώναζαν προς το μέρος μας κάνοντας έντονες χειρονομίες.

Την τρίτη μέρα εμφανίστηκαν στην αμμουδιά τρεις ηλικιωμένες γυναίκες με τρόφιμα και κουβέρτες κι ανάμεσά τους εσύ, Ελπίδα μου. Ο άνδρας χαμογέλασε πικρά, βουρκιώνοντας για άλλη μια φορά. "Σας πλησιάσαμε κι εσείς καθισμένες σε ένα σκαλοπάτι μοιράσατε τα πράγματα που κουβαλούσατε. Θυμάσαι, Ελπίδα μου; Θυμάσαι; Κι όταν ήρθε η μάνα μου εσύ με πήρες από τα χέρια της και βάζοντάς με στη ζεστή αγκαλιά σου με τάισες σαν να ήμουν δικό σου παιδί. Κι όταν ήρθε η επόμενη μέρα ξανάρθες. Κι όταν μεγάλωσα και έτρεχα να σε βρω, εσύ με έφερνες σπίτι σου και με τάιζες φρούτα και μου έπλενες τα σκισμένα από το παιχνίδι γόνατα. Κι όταν πια τέλειωσα το σχολείο και ήμουν έτοιμος να φύγω για σπουδές, πάλι ήρθες και με αγκάλιασες και με φίλησες στο μάγουλο κι ύστερα μου ευχήθηκες καλό ταξίδι. Δεν με φοβήθηκες, δεν με λυπήθηκες, αλλά άνοιξες το σπίτι σου και την αγκαλιά σου σε εμένα και τη μητέρα μου και σε όλους τους άλλους μαζί με μας και μας αγάπησες σαν δική σου οικογένεια. Μας έσωσες Ελπίδα μου!

Ξέρεις. Η μάνα μου ακόμα ξυπνά τη νύχτα έντρομη κι άμα την πλησιάσεις παρατηρείς ακόμα καθαρά τις φωτιές να λάμπουν στα μάτια της και τα ουρλιαχτά να αντηχούν στα αφτιά της. Η φρίκη του πολέμου δεν θα σβηστεί ποτέ από τη μνήμη της και κάθε πρωί πηγαίνοντας στη δουλειά πρέπει να εξηγήσει στους ανθρώπους γύρω της γιατί δεν πάει πίσω στη χώρα της και γιατί μένει εδώ να μολύνει τη δική τους. Κανένας άνθρωπος δεν επιθυμεί να ξεριζωθεί από τον τόπο του. Αντίθετα, αναγκάζεται να τον εγκαταλείψει διότι είναι θύμα μιας μάχης ανώτερης απ' αυτόν στην οποία θεωρείται απλά μία παράπλευρη απώλεια. Ο κόσμος είναι σκληρός, μα άνθρωποι σαν εμένα, γλυκιά μου Ελπίδα, τον γεμίζουν φως. Σ' ευχαριστώ για όλα". Ο άνδρας άγγιξε το τζαμάκι με τρεμάμενο χέρι, ενώ ένα δάκρυ έσταξε στο μάγουλό του.

Ένα χέρι τού ακούμπησε τον ώμο. Η γυναίκα του με τον γιο τους στην αγκαλιά της είχε κατέβει από το αυτοκίνητο. Στάθηκε εκεί και του χαμογέλασε. Ύστερα κοίταξαν μαζί τον τάφο. Ο άντρας ορθώθηκε και κοίταξε ψηλά. Τα σύννεφα είχαν διαλυθεί, ο ήλιος έπεφτε πάνω στα πρόσωπά τους και ο αέρας είχε πάψει. "Καλό παράδεισο Ελπίδα! Σ' ευχαριστώ..."

Λαμπροπούλου Τριδα, Β4

Μια παλιά φωτογραφία

Όλα έγιναν στην μαγευτική Σάμο... Ήταν ένα ανοιξιάτικο πρωινό όταν φτάσαμε στο πανέμορφο αυτό νησί. Μόλις κατέβηκα από το πλοίο κι ακούμπησα το χώμα της πατρίδας εκείνης, ένιωσα μια ζεστασιά να διαπερνά στα κόκκαλά μου. Ήταν όμορφα μα δεν είχα χρόνο για να δω όλο το νησί. Έπρεπε να πάω στο χωριό μαζί με τους συναδέλφους μου για να παρουσιάσουμε τις καινούριες μεθόδους ιατρικής περίθαλψης των προσφύγων. Η δουλειά μου δύσκολη αλλά ενδιαφέρουσα και εγώ πιστή σ' εκείνη.

Μπήκαμε σε ένα αυτοκίνητο για να πάμε στο Πυθαγόρειο. Το παράθυρο ανοιχτό και το κεφάλι μου συνεχώς βγαλμένο έξω, να κοιτάζει τον μουντό ουρανό. Είχε αέρα. Βοριάς ήταν, θυμάμαι μου προκαλούσε ρίγος. Ήθελα πολύ να επισκεφτώ ολόκληρο το νησί... Αλλά χρόνος υπήρχε μονάχα για ένα μουσείο. Ένα μουσείο προσφύγων. Οι αποστάσεις δεν ήταν μεγάλες ή κουραστικές ήταν όμως μελαγχολικές για μένα, χωρίς να γνωρίζω την αιτία. Φτάσαμε στο μουσείο. Βγήκα από το αυτοκίνητο και έκλεισα την πόρτα με δύναμη. Μπαίνοντας μέσα αντίκρισα ένα σαγηνευτικό μέρος με πολύ ενδιαφέροντα αντικείμενα, σωσίβια, υπολείμματα σκηνών, κουτάλια, κουβέρτες και φυσικά φωτογραφίες. Όσο κοιτούσα τα εκθέματα αυτά, ένιωθα λύπη για όλους τους ανθρώπους που βρέθηκαν σ' εκείνη τη θέση. Ίσως η λύπη οφειλόταν και στο ότι η μητέρα μου ήταν ένας από αυτούς. Ξαφνικά, βρέθηκα μπροστά σε μια φωτογραφία. Μου ήταν γνωστή. Πώς γινόταν να μην μου είναι γνωστή όταν μέσα σ' εκείνη βρισκόμουν εγώ. Ανατρίχιασα. Στο πορτοφόλι μου είχα πάντα φυλαγμένη αυτή την φωτογραφία γιατί μου την είχε δώσει η μητέρα μου πριν πεθάνει. Τις σύγκρινα, αλλά μου ήταν δύσκολο να βρω κάποια διαφορά. Ήταν ολόιδιες. Απεικόνιζε εμένα και την γιαγιά μου. Γιατί γιαγιά μου ήταν. Μέσα στα δύο χέρια αυτής της άγνωστης για μένα γυναίκας εμπιστεύτηκα την ζωή μου χρόνια πριν. Και με έσωσε.

Ήμουν και εγώ προσφυγόπουλο. Στη Σάμο... Τώρα εξηγούνται όλα... Αυτή η γυναίκα για μένα είναι όλη μου η ζωή. Μου προσέφερε μονάχα ένα μπιμπερό με γάλα που το χρειαζόμουν όσο τίποτε άλλο εκείνη τη στιγμή, αλλά συνεχίζει να μου προσφέρει συναισθήματα κι ας μην την γνώρισα ποτέ μου. Χάρη σ' εκείνη έμαθα την σημασία της λέξης ανθρωπιά. Ήθελα τόσο να την ξαναδώ. Να της πω ευχαριστώ. Μια λέξη μονάχα, μα τεράστιας σημασίας για μένα. Σιγά σιγά έρχονταν στο μυαλό μου αναμνήσεις από τις συχνές αφηγήσεις που μου έκανε η μητέρα μου. Θυμήθηκα τον τρόπο που ζήσαμε στον δρόμο της προσφυγιάς και του ξεριζωμού από την αγαπημένη μας πατρίδα, την Συρία. Όμως δεν είχαμε άλλη επιλογή. Αν μέναμε θα σκοτωνόμασταν από τους βομβαρδισμούς. Βέβαια η απόφαση να φύγουμε εμπεριείχε πολλούς κινδύνους αλλά υπήρχε η ελπίδα και το ένστικτο της επιβίωσης που μας παραινούνε να πάρουμε την ζωή στα χέρια μας. Είναι αλήθεια ότι στην Τουρκία περάσαμε δύσκολα. Πείνα, κρύο, φόβος, διάφοροι εξευτελισμοί... Το παζάρι με τους

διακινητές ήταν σκληρό αλλά καταφέραμε να βγούμε ζωντανοί από τη βάρικα βρεγμένοι ως το κόκκαλο σε μια ακτή της Σάμου. Η μαμά μου πάντα έκλαιγε σε αυτό το σημείο της ιστορίας: τη στιγμή που ο νεαρός λιμενικός την τραβούσε από τον υγρό θάνατο στη σωτηρία! Την Σάμο εκείνες τις δύσκολες στιγμές την νιώσαμε σαν δεύτερη πατρίδα. Πολλοί άνθρωποι έδειχναν το ενδιαφέρον τους με συγκινητικό τρόπο. Μας φιλοξένησαν στα σπίτια τους, μας έδωσαν ζεστό φαγητό και στεγνά ρούχα. Τότε εμφανίστηκε στη ζωή μου αυτή η φανταστική γυναίκα, η γιαγιά μου.

Το όνειρο της μητέρας μου ήταν να με πάει ασφαλή στην Γερμανία. Κι έτσι κι έγινε. Η ζωή μου από τη στιγμή που έφτασα στη Γερμανία άλλαξε. Επιτέλους ήμασταν ασφαλείς. Μείναμε στο σπίτι του αδελφού της μητέρας μου που εργαζόταν ήδη εκεί. Εγώ κατάφερα να προχωρήσω στις σπουδές μου αφήνοντας πίσω όλες τις πικρές αναμνήσεις κι έγινα γιατρός και μέλος της οργάνωσης «Γιατροί Χωρίς Σύνορα». Ήταν ένας τρόπος να ανταποδώσω σε άγνωστους ανθρώπους που χρειάζονταν ιατρική περίθαλψη σε χώρες που βίωναν πόλεμο και καταστροφές όλο το καλό που πήρα από απλούς ανθρώπους, όπως εκείνους στη Σάμο.

Ένας επισιέπτης στα αριστερά μου με επανέφερε με την βροντώδη φωνή του! Η ώρα είχε περάσει και βιαζόμουν να βρεθώ σε ένα εστιατόριο με τους υπόλοιπους συναδέλφους μου. Σε όλη τη διαδρομή συνέχισα να κατακλύζομαι από συναισθήματα ευγνωμοσύνης και ανακούφισης. Ήμουν πια σίγουρη ότι είχα πάρει τον σωστό δρόμο στη ζωή μου. Τελικά αυτό που μετράει είναι να μπορείς να απαλύνεις τον πόνο του άλλου, να τον στηρίζεις και να δίνεις απλόχερα απλά πράγματα. Αργότερα στο εστιατόριο δεν δίστασα να μοιραστώ τον προβληματισμό μου με τους άλλους γιατρούς γιατί ένιωθα ότι με καταλάβαιναν, ότι μιλούσαμε την ίδια γλώσσα. Προς το τέλος της βραδιάς, μπήκε ένας άγνωστος νεαρός άνδρας, γύρω στα 35 και ήρθε προς το μέρος μας. Μας συστήθηκε. Τελικά, ήταν ένας ντόπιος γιατρός που μόλις είχε τελειώσει την ειδικότητα του κι ενδιαφερόταν να γίνει μέλος της οργάνωσης μας. Από την πρώτη στιγμή που τον είδα αισθάνθηκα σαν να τον ήξερα χρόνια. Γι' αυτό και αρχίσαμε μια συζήτηση που γρήγορα προχώρησε σε λεπτομέρειες για την ζωή μας. Όπως ήταν επόμενο,μίλησα για την σύμπτωση να δω στο μουσείο των προσφύγων την παλιά φωτογραφία που πάντα κουβαλούσα στο πορτοφόλι μου. Ακούγοντας την ιστορία μου, ο νεαρός άνδρας σηκώθηκε όρθιος, με αγκάλιασε και μου ψιθύρισε στο αυτί: Ήθελα πάντα να σε γνωρίσω... Η αλήθεια είναι πως δεν κατάλαβα τι εννοούσε. Του ζήτησα να μου εξηγήσει. *“Είμαι ο εγγονός της...”*, είπε. Δεν χρειάστηκε να εκφραστεί παραπάνω, τα κατάλαβα όλα. Ο εγγονός της γιαγιάς μου.

Θύμιση

“Μόλις κατεβήκαμε από το σαπιοκάραβο, ήταν εκείνες που σε φρόντισαν, παιδί μου”, είπα στον Αχμέντ. Εκείνος με κοιτάζε απορημένος. “Ποιες μαμά;”, με ρώτησε.

Τότε τα ξαναθυμήθηκα όλα, τον πόλεμο στην πατρίδα, τον φόβο, τον ποδαρόδρομο μέχρι να φτάσουμε στην Τουρκία, την περιπέτεια με την βάρκα, την αγωνία μας να βγούμε στην στεριά αλλά και την ευγνωμοσύνη που ένιωσα για εκείνες τις τρεις γυναίκες που φρόντισαν τον μονάκριβο γιό μου, μόλις φτάσαμε στη Λέσβο. Θυμήθηκα την ταλαιπωρία που είχαμε βιώσει και το διαπεραστικό κλάμα του Αχμέντ.

“Αχμέντ, παιδί μου, ήρθε η ώρα να σου πω μία ιστορία”, του είπα πριν από μερικές ημέρες. “Ταξιδεύαμε ώρες με την βάρκα, ώπου φτάσαμε στη Λέσβο. Πεινούσες πολύ και έλκaiγες, μα τι να σου έδινα; Μόλις κατεβήκαμε από τη βάρκα, βρεγμένοι και οι δύο από τα κύματα, σε είχα αγκαλιά και προσπαθούσα να σε ηρεμήσω, όμως δεν σταματούσες με τίποτα. Μετά από λίγο σε είδαν τρεις ηλικιωμένες γυναίκες και σε πήραν από τα χέρια μου. Στην αρχή τρόμαξα. Δεν ήξερα τι ήθελαν να σου κάνουν. Τις είδα όμως να σε σκουπίζουν γρήγορα με πετσέτες και να σου βάζουν στεγνά ρουχαλάκια. Πού τα βρήκαν, δεν ξέρω. Όσο εγώ άλλαζα τα βρεγμένα μου ρούχα αυτές σου πρόσφεραν γάλα από ένα μπιμπερό”. Ένωσα μία φοβερή ανατριχίλα καθώς ξαναθυμώμουν όλα αυτά τα γεγονότα. Ο Αχμέντ με κοιτούσε συγκινημένος χωρίς να μιλά.

“Η ανθρωπιά, παιδί μου, χάνεται με τον πόλεμο. Οι άνθρωποι μετατρέπονται σε εγωιστικά θηρία που η μόνη τους επιθυμία είναι να κατασπαράξουν ο ένας τον άλλον. Όμως αν επιθυμούμε την ειρήνη, πρέπει να έχουμε ειρήνη πρώτα στην καρδιά και στο μυαλό μας. Όπως διαπίστωσες, εμείς ήμασταν τυχεροί και ήρθαμε σε ελληνικό έδαφος όπου οι άνθρωποι είναι συμπονετικοί και καλόκαρδοι. Μας φρόντισαν και μας δίδαξαν ότι κανείς μας δεν είναι παρείσακτος σε αυτόν τον κόσμο. Ο Αλλάχ μας τις έστειλε για να καταλάβουμε ότι θα πρέπει να αγκαλιάζουμε και να βοηθούμε τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη”. Αυτά ήταν τα λόγια μου προς τον αγαπημένο μου γιο. Τα συναισθήματά μου ήταν ανάμεικτα και ανάλογα ήταν και του Αχμέντ. Το κατάλαβα από τον τρόπο που με κοιτούσε. Με κοιτούσε μέσα στα μάτια και είχε δακρύσει.

“Μαμά, εγώ θα βοηθάω όλο τον κόσμο, όπως ακριβώς με φρόντισαν εκείνες οι γυναίκες. Ευχαριστώ τον Αλλάχ που μου έστειλε για γιαγιάδες δικές μου σε ένα ξένο τόπο”, μου αποκρίθηκε καθώς συνέχιζε να είναι δακρυσμένος. Τότε ήταν που κατάλαβα ότι είχα έναν υπέροχο γιό.

Αλμύρα και σάπιο ξύλο

Μου πήρε χρόνια να γυρίσω, αφενός για να σου μιλήσω, αφετέρου για να απομονωθώ στο νησί των παιδικών μου χρόνων και να προσπαθήσω να ανακαλέσω τις πρώτες μου αναμνήσεις. Έρχονται σιόρπιες ανά διαστήματα και με στοιχειώνουν αρκετά για να βρίσκομαι εδώ τώρα, όχι αρκετά για να έχω έρθει νωρίτερα και ενδεχομένως να σε προλάβω όσο ζούσες. Μην ανησυχείς, γιατί, δεν περιμένω να μου απαντήσεις. Ελπίζω όμως να μ' ακούς όπου κι αν είσαι.

Βοηθάω ανθρώπους σαν εμένα και τη μητέρα μου σε καθημερινή βάση, κοινώς, πρόσφυγες, για μένα, ανεπιθύμητους σε δύο τόπους. Συχνά βγάζω λόγους όσον αφορά το θέμα, σε σχολεία υπηρεσίες ακόμα και στον Ο.Η.Ε. Έχω μιλήσει σε κουρασμένα παιδιά και πλούσιους με κουστούμια που κοιτούν νωχελικά τα χρυσά ρολόγια τους. Γιατί μου' χουν πει ότι έχω χάρισμα με τις λέξεις, ότι μπορώ να τους κάνω να καταλάβουν. Δεν καταλαβαίνουν, γιατί. Δεν καταλαβαίνουν πώς είναι να βλέπεις την μητέρα σου να κλαίει, επειδή δεν έχει να σε ταΐσει, δεν ξέρουν πώς είναι να ξυπνάς ιδρωμένος με την γεύση αλμυρού νερού στο στόμα, να νοιώθεις ξένος στην ίδια σου την πατρίδα, που μετατράπηκε σε πεδίο μάχης. Όλα αυτά επειδή κάποιος, πριν ακόμα περπατήσεις, ανάγκασε την οικογένεια σου να επιλέξει ανάμεσα στον θάνατο και μια σάπια βάρκα. Αλλά δεν είμαι εδώ για να αφηγηθώ την ιστορία μου, εσύ την ξέρεις και ήσουν από τους ελάχιστους που κατάλαβαν. Είμαι εδώ γιατί κάθε φορά που κλείνω τα μάτια μου μυρίζω αλμύρα και σάπιο ξύλο, μετά ακούω ουρλιαχτά και νοιώθω το θαλασσινό νερό να μου σκεπάζει τα αυτιά. Είναι γαλήνια κάτω από την επιφάνεια. Μετά απλά αισθάνομαι την ζεστασιά του ήλιου και οσμίζομαι την τόσο χαρακτηριστική μυρωδιά σου που έχει στιγματίσει την παιδική μου ηλικία. Ούζο και φασκόμηλο. Είναι πάντα το ίδιο : αλμύρα, χάος, γαλήνη, εσύ. Κάποιες φορές προσπαθώ να ξεφύγω, άλλες να θυμηθώ περισσότερο, όμως πιστεύω ότι θα γυρίσουν όλα πίσω όταν κολυμπήσω στην ίδια θάλασσα που παραλίγο να με πνίξει.

Μέχρι τότε σου χρωστάω ένα ευχαριστώ, γιατί , ευχαριστώ που αποκάλεσες γιο σου, ένα παιδί που σε τίποτα δεν σου έμοιαζε. Ευχαριστώ που χωρίς η ίδια να έχεις, μας έδωσες τροφή και στέγη αλλά κυρίως κίνητρο για ένα νέο ξεκίνημα. Αλλά κυρίως ευχαριστώ που βρίσκεσαι πάντα στο τέλος των αναμνήσεών μου για να μου θυμίσεις ότι υπάρχει πάντα ελπίδα μετά το χάος.

*Με έμπνευση το διήγημα
«Η Ορχήστρα του σύμπαντος»*

Αλλαγή πορείας

Κι είναι μέρες που νιώθεις άδειος
έχεις στερέψει από ζωή
Τα μάτια σου κοιτάζουν ανέλπιστα
να βρουν το φως σ' ένα σκοτάδι απέραντο
Σ' ένα σκοτάδι που δεν έχει τελειωμό
Τα χέρια σου κι αυτά τρεμάμενα
σκουπίζουν απαλά τα υγρά σου μάτια
γι' ακόμη μια φορά
Κι εσύ συνεχίζεις να πλέεις έρημος
στα βαθιά νερά της απόγνωσης
κρυστάλλωντας απελπισμένα για βοήθεια
Μα η κραυγή σου ηχεί τόσο δυνατά
που αφυπνίζει τον χαμένο εαυτό σου
τον εαυτό εκείνον που κρύβει μέσα του
μια δύναμη απεριόριστη
μια δύναμη που τολμά να κοιτάξει το φόβο στα μάτια και να του γελάσει
τρυφερά
τον εαυτό εκείνο που δε διστάζει
ν' αλλάξει πορεία
μα έχει το θάρρος
να βάλει πλώρη για την ευτυχία.

Περάκη Θεόνη, Β6

*Με έμπνευση το διήγημα
“Μια κάρτα από τον «Μικελάντζελο»”*

Το εντός δίλημμα

«Αν αγαπάτε τον ζωγράφο και γλύπτη Μικελάντζελο και την τέχνη του, παρακαλώ ελάτε στο Γερμανικό
Στρατιωτικό Νοσοκομείο Ηρακλείου.»

(Στέλιος Βισκαδουράκης, Στη ρωγμή του χρόνου)

Πήρε να ζωγραφίσει σκιές και χρώματα,
σκεφτόταν πως σημασία έχει ο προσορισμός,
ήταν και σκοτεινή η εποχή,
τίποτα φωτεινό δεν έβγαινε.
Έπειτα σιέφτηκε τα παιδιά του εχθρού, του άλλου
και έπειτα τα άλλα παιδιά
εκείνα με τα αγέλαστα μάτια
τα δικά του παιδιά
της δικής του πατρίδας.
Και έφτιαξε ένα δέντρο με αγκαθωτά συρματοπλέγματα.
Έλατο σωστό στο σχήμα
μα ωστόσο διαφορετικό.
Αντί για μπάλες το στόλισε με ζευγάρια μάτια
αγέλαστα και παιδικά.
Αυτά ήταν τα μέσα του Χριστούγεννα.

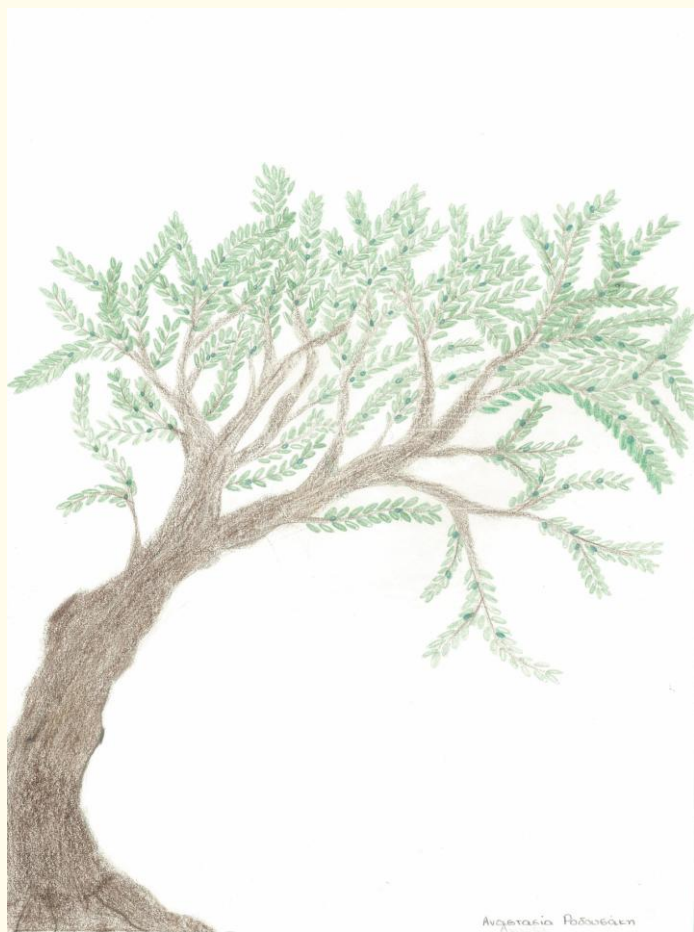
Μα πάλι δεν ήταν αυτή η δικιά του ψυχή.
Δεν έπαιρνε να ήταν κανενός η ψυχή.
Σκούπισε τα πινέλα του
και έφτιαξε την κάρτα που του είχαν ζητήσει.
Την έκανε όσο πιο φωτεινή και πολύχρωμη μπορούσε.

Τις έβαλε έπειτα τη μία δίπλα στην άλλη
και εκείνη η σκοτεινή
λες και ρούφηξε όλο το φως και το χρώμα τις πολύχρωμες.
Έπειτα την έβαλε στη μέσα τσέπη,
στη θέση της καρδιάς.
Άφησε την πολύχρωμη στην θέση της,
πήρε τα σύνεργα του,
άνοιξε την πόρτα
και βγήκε.

Ένωσε ένα τσίμπημα στο μέρος της καρδιάς του.
"Μα και αυτά σκουριάζουν κάποτε και πέφτουν"
είπε φωναχτά.
Συνέχισε τον δρόμο του ξαλαφρωμένος.

Γωνιανάκης Αγησίλαος, Α1

Σημείο ζωής

Ο μικρόσωμος Ηρακλειώτης ζωγράφος άνοιξε τα μάτια του. Οι σκιές του δωματίου έγιναν πιο πυκνές, θάμπωσαν τα περιγράμματα των επίπλων. Έγινε και η σκέψη του θαμπή. Μα πού βρισκόταν; Ονειρευόταν το σπίτι του τραυματία, ονειρευόταν τα παιδιά του να παίζουν στη τεράστια σάλα ενός άσπρου και άχαρου σπιτιού που το μόνο που του έδινε ζωή ήταν τα γέλια αυτών των φαινομενικά χαρούμενων παιδιών. Τη γυναίκα του να πλέκει μηχανικά πράσινες κάλτσες για να τις στείλει στο μέτωπο, εκεί, στα μακρινά βουνά

της Κρήτης. Έπλεκε με δύναμη, να προλάβει, να τις τελειώσει, γιατί... ποιος ξέρει ίσως κάποια απ αυτές τις κάλτσες να ζέσταινε και τα πόδια του άντρα της. Το όνειρο έμοιαζε σαν αληθινό. Όλα τα έβλεπε από ψηλά. Λες και τον είχαν καρφώσει στον τοίχο σαν πίνακα ζωγραφιστό και τον ίδιο. Πίσω του υπήρχε ένα άσπρο καράβι στολισμένο υπέροχα. Ζωγραφιά του τραυματία, δώρο ακριβό στην οικογένειά του. Τι όνειρο κι αυτό! Γύρισε και κοίταξε το ξαπλωμένο κορμί στο διπλανό ράντζο. Ο τραυματίας βρισκόταν σε κώμα. Κοιτάζοντάς τον ένιωσε την τεράστια ανάγκη να κάνει κάτι τόσο εκθαμβωτικό που θα χαροποιούσε τη γυναίκα και τα παιδιά του τραυματία. Γιατί θα έβλεπαν τη ζωγραφιά σαν σημάδι ζωής από τον πατέρα τους. Αλλά θα χαροποιούσε και τον εαυτό του καθώς ένιωθε πια υπεύθυνος για αυτό το έργο που θα φώτιζε με χαμόγελα τα αθώα πρόσωπα των δύο μικρών παιδιών και της ταλαιπωρημένης γυναίκας του τραυματία. Στη μακροχρόνια απουσία του άντρα της ήταν αυτοί οι άψυχοι αλλά τόσο ρεαλιστικοί πίνακες που της έδιναν παρηγοριά, κάθε φορά που ο ταχυδρόμος χτυπούσε το κουδούνι. Κάθε φορά που μια ζωγραφιά του έφτανε στα χέρια τους. Μια ζωγραφιά με κόκκινα, πράσινα, κίτρινα. Άγνωστο που έβρισκε τα πινέλα, τον καμβά. Μια ζωγραφιά, μια υπενθύμιση ζωής... Και όσο πήγαινε γινόταν πιο έντονο το κόκκινο, το κόκκινο χρώμα, το χρώμα του αίματος, το χρώμα του πολέμου. Τους έφτανε όμως που ο ταχυδρόμος

χτυπούσε το κουδούνι. Ήταν αρκετό μόνο αυτό. Κάθε χτύπος του κουδουνιού και μια ζωγραφιά, και ένα σημάδι ζωής από τον πατέρα. Ο Γερμανός τραυματίας εξακολουθούσε να βρίσκεται σε κώμα. Τόση σιωπή μέσα στο δωμάτιο. Ούτε ένα χρώμα...

Τότε ο ζωγράφος έπιασε στα χέρια του ένα μικροσκοπικό καρβουνάκι που υπήρχε δίπλα του και άρχισε να ζωγραφίζει. Ζωγράφιζε, ζωγράφιζε και δεν τελείωνε. Ήθελε να κάνει κάτι τόσο υπέροχο που όποιος το έβλεπε να νομίζει ότι είναι αυθεντικός πίνακας του Γερμανού στρατιώτη. Κατά το βραδάκι χτύπησε η τεράστια μεταλλική πόρτα του δωματίου. Ήταν ένας ψηλός ξανθός στρατιώτης όχι παραπάνω από είκοσι χρονών. Του έφερε ένα γιγάντιο πιάτο γεμάτο με φρεσκοψημένο ψωμί, χοιρινό με λαχανικά και λαχταριστές πατάτες. Η μυρωδιά του αισθητή από χιλιόμετρα μακριά. Δίπλα από όλα αυτά ήταν ένα ποτήρι κρύας μπύρας. Ο ζωγράφος άρχισε να τρώει. Πόσο καιρό είχε να φάει σιταρένιο ψωμί αντί το συνηθισμένο από καλαμποκάλευρο! Πόσο καιρό είχε να βάλει στο στόμα του κρέας! Ένωθε ευλογημένος. Η ανάγκη του για να τελειοποιήσει αυτό τον πίνακα γινόταν όλο και πιο πιεστική. Η έμπνευση όλο και μεγάλωνε. Τελείωσε αυτό το πλούσιο γεύμα και συνέχισε. Όλο το βράδυ δούλεψε. Ήθελε να τελειώσει όσο το δυνατόν γρηγορότερα αυτό το έργο. Ο ζωγράφος έτρωγε και δούλεψε πρωί βράδυ άπνους. Και όλα αυτά για να χαροποιήσει μια άγνωστη προς αυτόν οικογένεια που την αισθανόταν πια σαν δικιά του. Το έργο προχωρούσε, οι ώρες έγιναν μέρες και οι μέρες εβδομάδες. Όσπου το έργο τέλειωσε. Δίπλα σε ένα αναμμένο τζάκι μια τετραμελής οικογένεια απολάμβανε ένα βαθύ πιάτο με αχνιστό ζωμό κρέατος, φρέσκα λαχανικά και καλοκομμένες πατάτες. Αρκετά ικανοποιημένος από το αποτέλεσμα του, ζήτησε ευγενικά από έναν στρατιώτη να του φέρει τον στρατηγό.

Μετά από λίγο, δυνατά βήματα ακούστηκαν από το βάθος του διαδρόμου. Η βαριά πόρτα άνοιξε και στο δωμάτιο μπήκε ο στρατηγός. Μόλις τον είδε του ήρθε η εικόνα της πρώτης τους συνάντησης, όταν του ζήτησε με έναν πολύ ευγενικό τρόπο να ζωγραφίσει αντί για τον τραυματισμένο Γερμανό. Ο στρατηγός στάθηκε μπροστά στη ζωγραφιά την κοίταξε ανέκφραστα και μετά από λίγο η έκφραση του άλλαξε.

Τότε είπε με θαυμασμό "Είναι υπέροχο" και συνέχισε "εκθαμβωτικό, καταπληκτικό, θεσπέσιο!" Τότε το δωμάτιο πλημμύρισε από τη χαρά, τόσο του στρατηγού που χάρηκε που η οικογένεια του φίλου του θα λάμβανε αυτό το ελάχιστο σημείο ζωής, όσο και του ζωγράφου που θα έκανε χαρούμενη μια οικογένεια. Ο στρατηγός συνέχισε "Μπράβο σου. Το έργο σου θα σταλεί απευθείας στο σπίτι του τραυματία. Τώρα, πες μου τι θέλεις; Λεφτά; Φαγητό; Ό,τι θέλεις θα σου δώσω". Τότε ο ζωγράφος απάντησε ταπεινά "Δεν θέλω τίποτα. Μόνο μια μικρή χάρη. Άμα δεν ξυπνήσει ο τραυματίας, να με φωνάξετε να ξαναζωγραφίσω για να κάνω πάλι χαρούμενη αυτή την δυστυχισμένη οικογένεια". Αυτά είπε ο ζωγράφος και έφυγε κλείνοντας με δύναμη την πόρτα πίσω του. Έφυγε με την ελπίδα ότι θα ξαναγύριζε για να ζωγραφίσει.

Όμως εκείνη τη στιγμή του ήρθε στο μυαλό ο τραυματίας. Τόσο καιρό στο ίδιο δωμάτιο με τον άγνωστο τραυματία πήρε το κομμάτι από την κοιμισμένη συνείδηση του αρρώστου, το κομμάτι της Αγάπης που δεν κοιμάται ποτέ. Τι κι αν ήθελε να ξαναγυρίσει πίσω... Ίσως δεν έφυγε ποτέ από το δωμάτιο αυτό.

Σκούρα Κατερίνα, Α5

Τις ζωγραφιές φιλοτέχνησε η Ροδουσάκη Αναστασία με έμπνευση το διήγημα.

Το διήγημα «Σημείο Ζωής» βραβεύτηκε από την Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών στον Πανελλήνιο Λογοτεχνικό Διαγωνισμό ποίησης και διηγήματος του 2018.

Με έμπνευση όλους τους ήρωες

“Με οράματα τρεφόμαστε”

Που σταματάει το όνειρο
και που αρχίζει η αλήθεια
Με οράματα τρεφόμαστε παλιές σκιές,
κυρές της λίμνης και γοργόνες.
Φωτογραφίες, αποσπάσματα, επιθυμίες, απραγματοποίητες.
Πού σταματάει η αλήθεια και πού αρχίζει το όνειρο;
Φαντάσματα από το παρελθόν ζητούν δικαίωση και άλλα παρόντα φέρνουν
λύτρωση.
Όποιος πιστεύει στο ποτέ δεν πρόκειται ν' αφήσει ν' ανθίσουν οι στιγμές στο
τώρα.
Ο Μπεχαεντίν είχε ένα χρέος ή υπήρχε μια ανεκπλήρωτη υπόσχεση;
Όχι η φωτογραφία, η υπόσχεση.
Ζωντάνεψε η επιθυμία και ας είχε πεθάνει η υπόσχεση.
Ο καπετάνιος ζητούσε απαντήσεις.
Σε τι;
Γιατί;
Τι σημασία είχε;
Η πραγματικότητα βουβή,
το παραμύθι λαλίστατο.
Τι είναι φόβος αν όχι να μην έχεις το κουμάντο του εαυτού σου;
Να μην ορίζεις μα να ορίζεσαι;
Οι δύο φιγούρες, ο καπετάνιος και ο φωτογράφος.
Άλλη αγωνία άλλη επιθυμία.
Ή μήπως όχι;
Το ανεκπλήρωτο.
Το αναπάντητο.
Το ανολοκλήρωτο.
Το ημιτελές.
Ο φωτογράφος καταδύθηκε.
Ο καπετάνιος φωτογράφισε.
Το χρέος.
Γιατί, τι είναι πιο φυσικό από το μεταφυσικό και πιο αφύσικο από την
πραγματικότητα;

Γωνιανάκης Αγησίλαος, Α1

Παρουσιάσεις - Αφιερώματα

Σπιναλόγκα, το νησί της σιωπής

Μια εργασία εμπνευσμένη από το διήγημα του Στέλιου Βισκαδουράκη,
“Η ορχήστρα του σύμπαντος”

των μαθητών

Μιχάλη Σαμαριτάκη

Νίκου Σφακιανάκη

3^ο Γενικό Λύκειο Ηρακλείου Κρήτης

Εργασία εμπνευσμένη από το διήγημα του Στέλιου Βισκαδουράκη,
«Μέλι από τη Σμύρνη, λάδι από την Κνωσό».

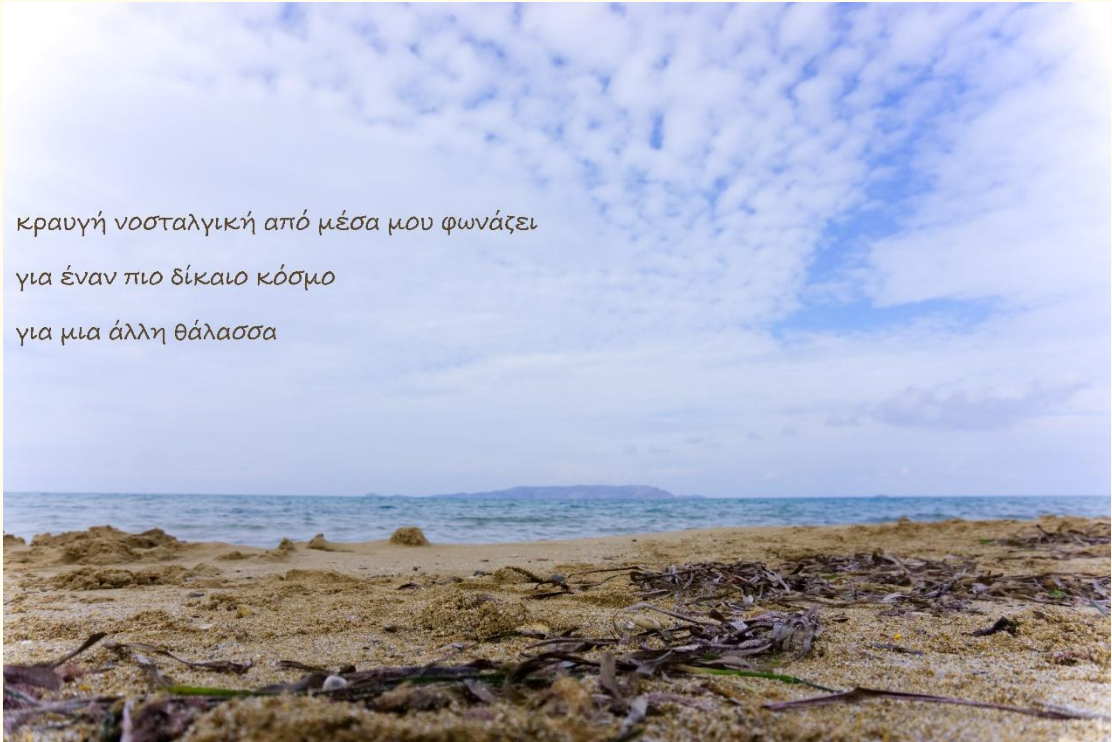
Μαθητές: Μαρίνη Μαρία, Β4
Μαθιουδάκης Γιάννης, Β4
Λαπίδη Κατερίνα, Β4

Ποιητικά απεικασματα

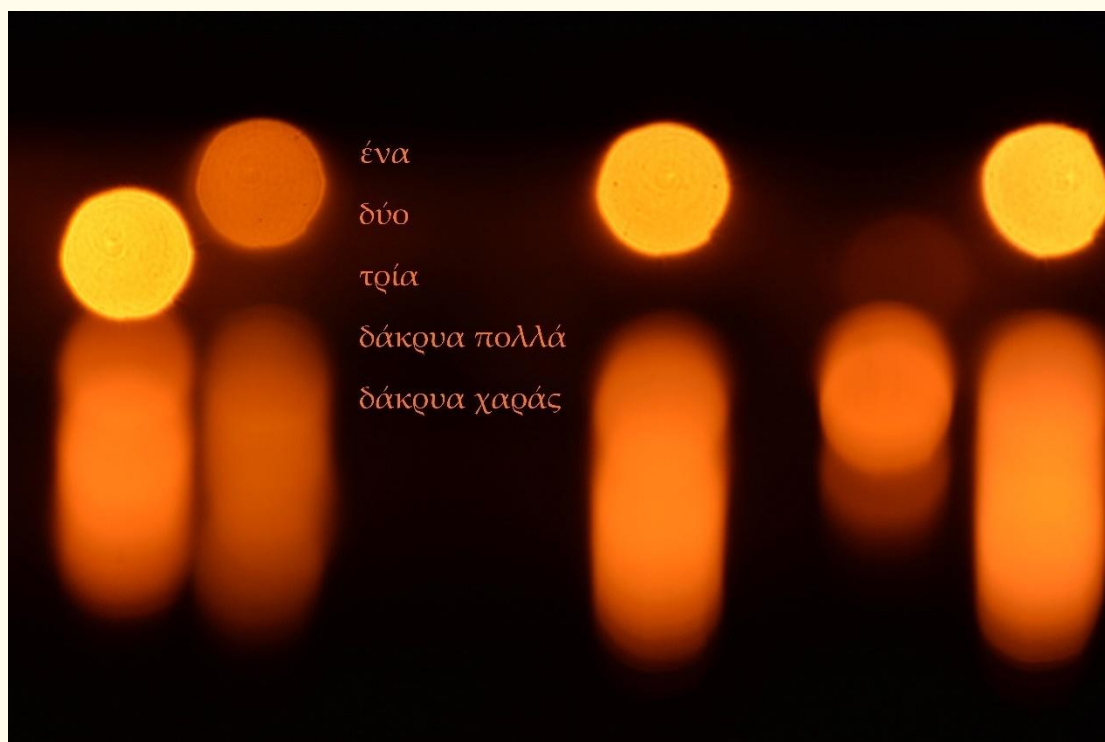

κραυγή νοσταλγική από μέσα μου φωνάζει
για έναν πιο δίκαιο κόσμο
για μια άλλη θάλασσα

το κομμάτι της Αγάπης
που δεν κοιμάται ποτέ

ένα
δύο
τρία
δάκρυα πολλά
δάκρυα χαράς

έντονο το κόκκινο
το χρώμα του αίματος
το χρώμα του πολέμου

κοιτάζοντας τον μουντό ουρανό

στο δρόμο της προσφυγιάς και
του ξεριζωμού από την
αγαπημένη μας πατρίδα

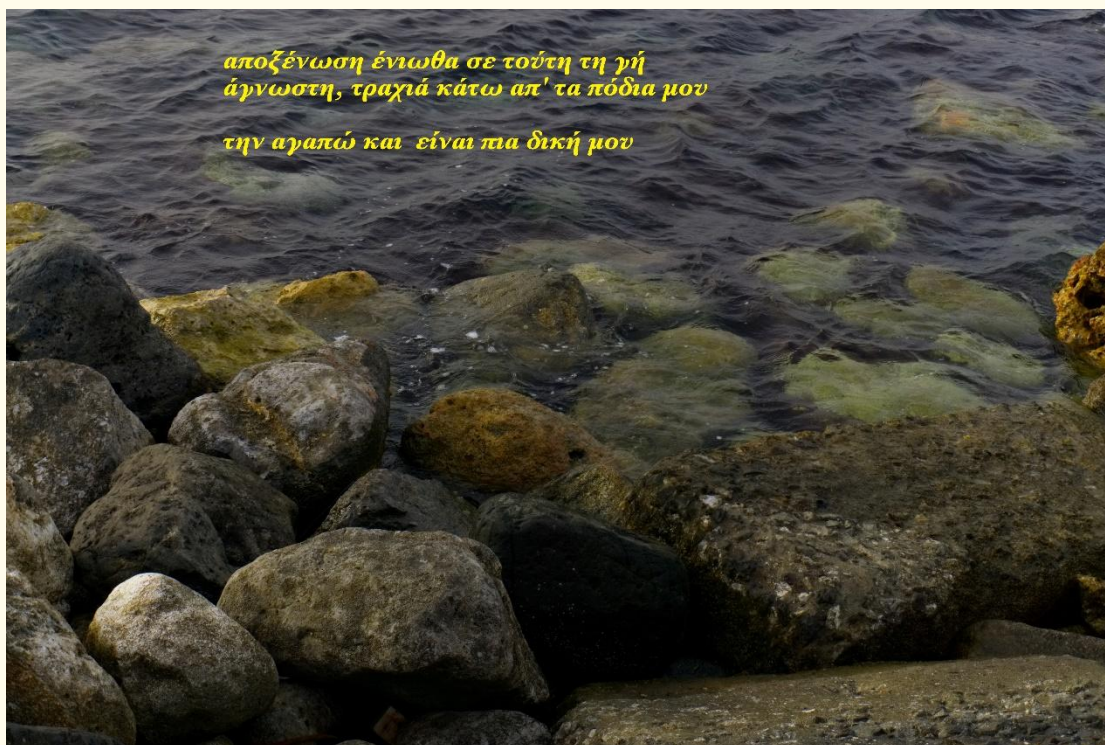

με οράματα
παλιές σκιές
και μνήμες

και αυτή η γή μου μοιάζει ευλογημένη

αποξένωση ένωθα σε τούτη τη γή
άγνωστη, τραχιά κάτω απ' τα πόδια μου
την αγαπώ και είναι πια δική μου

κλείνω τα μάτια μου μυρίζω αλμύρα και σάπιο ξύλο

είμαι πια σίγουρος ότι έχω πάρει το σωστό δρόμο
στη ζωή μου

κρύο, φόβος, πείνα

ίσως ελπίδα μετά το χάος

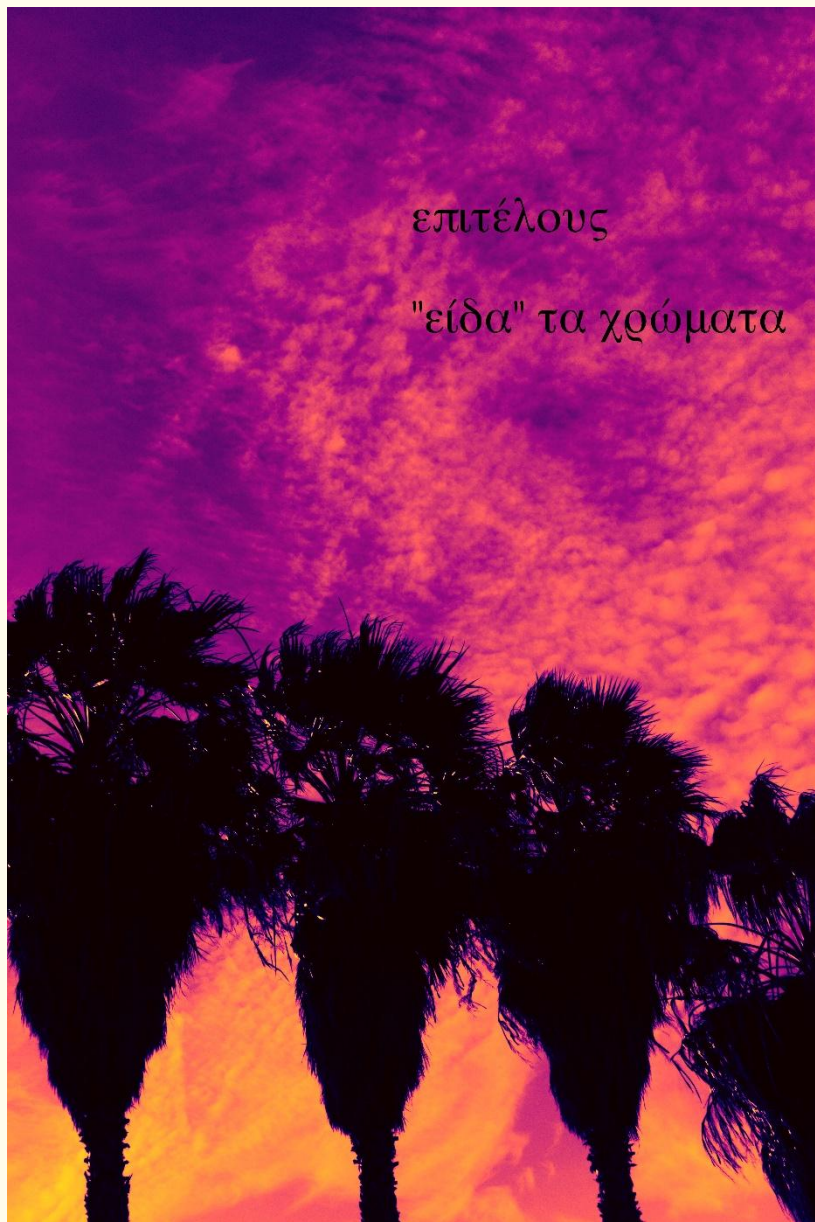
τόση σιωπή
από το δωμάτιο

ούτε ένα χρώμα

κορές της δάμης και γοργόνες

επιτέλους

"είδα" τα χρώματα

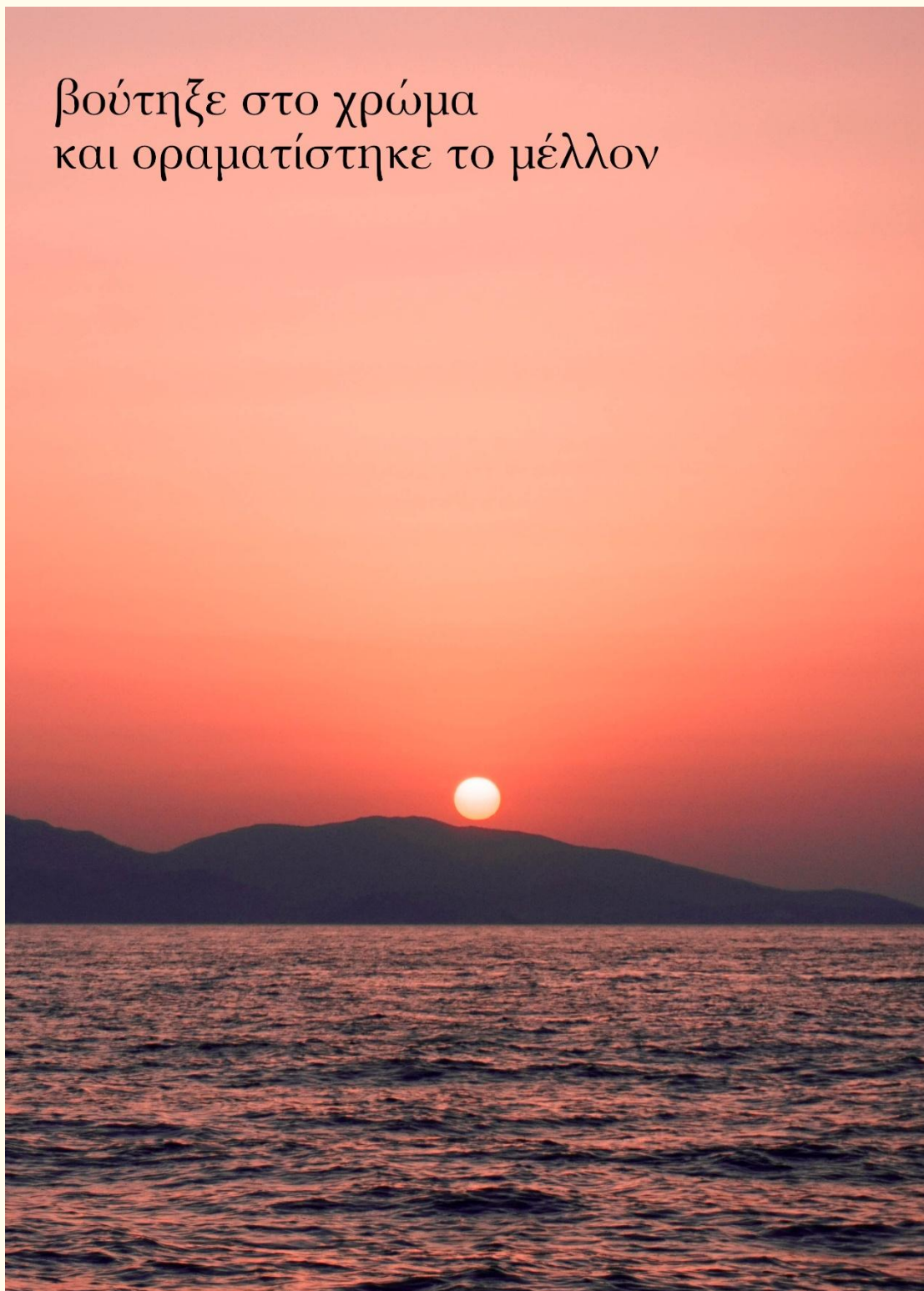

*μια ανθισμένη
καρδιά να αποκτήσω*

ΕΝΑ ΚΟΡΙΤΣΙ Σ' ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΓΚΡΙ
ΜΙΑ ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ ΑΛΗΘΙΝΗ

βούτηξε στο χρώμα
και οραματίστηκε το μέλλον

Οι φωτογραφίες στηρίχθηκαν σε λογοτεχνικές απόπειρες των μαθητών που δημιούργησαν εμπνεόμενοι από τη γραφή του Σ. Βισκαδουράκη.

Συνεργάστηκαν οι μαθητές

Γωνιανάκης Αγησίλαος, Α1	Διαλεκτάκη Λιλιάννα, Β2
Δαμιανάκη Αναστασία, Α1	Ζαμπετάκης Ξενοφών, Β2
Ανδρουλάκη Άννα, Α1	Μπέη Εμμανουέλα, Β2
Βάρδας Μιχάλης, Α1	Κατζαγιαννάκη Ειρήνη, Β2
Βαρδιάμπασης Γιώργος, Α1	Καλπαδάκη Μυρτώ, Β2
Δρακάτος Κωνσταντίνος, Α2	Λαμπροπούλου, Τριδα, Β4
Ευστρατίου Μαρίη, Α2	Μαλλιαράκη Ελισάβετ, Β4
Ζερβού Αναστασία Φιλία, Α2	Μακράκη Βίλμα, Β4
Ζωάκη Μαρία Ιωάννα, Α2	Λουλούδη Μαρία, Β4
Ηλιάκης Πάυλος, Α2	Μαθιουδάκης Γιάννης, Β4
Καλλέργη Άρτεμις, Α2	Λατίδη Κατερίνα, Β4
Καρβέλη Μαρία, Α2	Μαρίνη Μαρίνα, Β4
Ταμπούκου Ελευθερία, Α5	Ταμιωλάκη Μαριέλα, Β6
Παχάκη Χαρά, Α5	Περάκη Θεόνη, Β6
Πλευράκη Δέσποινα, Α5	Σαπουντζής Στέλιος, Β6
Πλουμή Όλγα, Α5	Σικαλιάς Παναγιώτης, Β6
Σκούρα Κατερίνα, Α5	Πάπαφραγκάκης Μηνάς, Β6
Τζιράκη Αγγελική, Α5	Σφακιανάκης Νίκος, Β6
Σμπώκου Ειρήνη, Α5	Σαμαριτάκης Μιχάλης, Β6
Τκίνη Ειρήνη, Β2	

Συντονιστής καθηγητής: Τσαλουχίδης Κωνσταντίνος

Καθοδήγησαν οι καθηγητές

Μπουραντά Κλέλια, φιλόλογος
Περάκη Λιάνα, φιλόλογος
Νικολιδάκη Λένα, φιλόλογος
Κονδυλάκη Φοζάνα, φιλόλογος

Λήψη και επιμέλεια φωτογραφιών: Βάρδας Μιχάλης, Βαρδιάμπασης Γιώργος,
Παχάκη Χαρά, Ταμπούκου Ελευθερία

Σύνθεση πρωτότυπης μουσικής: Ανδρουλάκη Άννα

Εικαστικές δημιουργίες: Δαμιανάκη Αναστασία, Δρακάτος Κωνσταντίνος, Ευστρατίου
Μαίρη, Λουλούδη Μαρία, Ροδουσάκη Αναστασία, Σαπουντζής Στέλιος

Επιμέλεια κειμένων: Μπουραντά Κλέλια, Περάκη Λιάνα, Νικολιδάκη Λένα,
Κονδυλάκη Φοζάνα

Μορφοποίηση-σελιδοποίηση εντύπου: Κονδυλάκη Φοζάνα

Το εξώφυλλο φιλοτεχνήθηκε από τη μαθήτριά Δαμιανάκη Αναστασία του Α1.

Ευχαριστούμε τον διευθυντή του 3^{ου} Γενικού Λυκείου Αλεξάκη Μανόλη για την όλη
του υποστήριξη.